

Key words: state, civil society, civil society institutions, legislative regulation, political institutionalization, cooperation and social dialogue.

Отримано 12.09.2013

УДК 346.545/546

О. О. БАКАЛІНСЬКА

Ольга Олегівна Бакалінська, кандидат юридичних наук, доцент Київського національного торговельно-економічного університету

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Утвердження принципу добросовісності в конкурентному змаганні неможливе без його адекватного закріплення та реалізації у відповідній системі нормативних актів, що являють собою конкурентне законодавство. Історія формування і розвитку конкурентного законодавства в різних країнах має свої істотні відмінності, пов'язані з необхідністю врахування національних особливостей розвитку конкурентного змагання та законодавчого захисту конкуренції, традицій і звичаїв ділового обороту, адміністративної й судової практики правозастосовних органів. Варто зазначити, що в теорії сучасного українського правознавства відсутня єдина позиція щодо визначення змісту та структури конкурентного законодавства. Досліджуючи особливості розвитку законодавчого регулювання економічної конкуренції в Україні, слід враховувати, що, з одного боку, джерелами конкурентного права є нормативні акти, міжнародні договори, судові прецеденти або звичаї ділового обороту, пов'язані з припиненням недобросовісної конкуренції, а з іншого боку, – із захистом від проявів монополістичної діяльності. Іншими словами, конкурентне право містить у собі норми, що регламентують захист як від недобросовісної конкуренції, так і від монополістичної діяльності. Аналіз норм чинного конкурентного законодавства дає змогу стверджувати, що далеко не всі вони спрямовані на забезпечення розвитку добросовісної конкуренції. Варто погодитися з дослідниками, які вказують на те, що незважаючи на єдиний предмет регулювання – конкурентні відносини, антимонопольне законодавство і законодавство про захист від недобросовісної конкуренції мають різне спрямування¹. Метою антимонопольного законодавства є забезпечення існування конкуренції в цілому, протидія монополістичним тенденціям та контроль за структурою ринку. У той час як забезпечення якості конкуренції, формування добросовісної конкуренції – мета законодавства про захист від недобросовісної конкуренції або конкурентного законодавства (у вузькому розумінні). Важливим моментом у цьому разі є те, що без належного регуляторного впливу антимонопольного законодавства забезпечити існування і розвиток добросовісної конкуренції неможливо. Крім того, хоча деякі дослідники² вказують на необхідність чіткого розмежування недобросовісних конкурентних дій та монополістичної практики, остаточно розмежувати ці два інститути конкурентного законодавства сьогодні не є можливим. Це пояснюється значним взаємопроникненням норм конкурентного законодавства та комплексністю регулювання конкурентних відносин. Конкурентне законодавство України сформовано за функціональним принципом і має на меті комплексне законодавче врегулювання відносин у сфері економічної конкуренції. Більш-менш жорстке розмежування норм двох основних інститутів конкурентного права може завдати значної шкоди основній меті законодавчого регулювання конкуренції – формуванню умов для розвитку чесного та добросовісного конкурентного змагання, що має стати основою для економічного відродження України. Крім того, саме комплексний підхід до регулювання відносин у сфері економічної конкуренції є підґрунтям для розбудови й удосконалення чинного організаційно-правового механізму захисту економічної конкуренції та допомагає збалансувати приватні інтереси як підприємців, так і споживачів із суспільними та державними інтересами. Зокрема, інститут антимонопольного регулювання є яскравим прикладом обмеження приватних інтересів окремих суб'єктів господарювання на користь публічних інтересів держави і суспільства. Вплив антимонопольного законодавства, як слушно зазначає О. В. Безух, здійснюється на склад суб'єктів господарювання, їх економічну поведінку та взаємовідносини між ними³. Метою такого впливу є реалізація публічного інтересу в існуванні незалежних та ефективних суб'єктів господарювання, діяльність яких забезпечує функціонування конкурентного механізму в економіці та реалізація соціальної функції держави, що полягає у забезпеченні вільного доступу до товарів, робіт та послуг. Метою законодавчого захисту від проявів недобросовісної конкуренції є, навпаки, захист приватного інтересу конкурента на отримання переваг у конкуренції завдяки власним інтелектуальним, творчим та підприємницьким здібностям і зусиллям, захист прав на об'єкти інтелектуальної власності, реалізації приватних інтересів споживачів на отримання оригінальних товарів та чесної й добросовісної інформації про

товари, роботи і послуги, що ними придбаваються. Проте, якщо внаслідок поширення недостовірної інформації може бути завдана шкода не лише окремому підприємцю, а й споживачам, здійснюючи захист від проявів недостовірної інформації антимонопольні органи захищають як приватні, так і публічні інтереси.

Отже, постає обґрунтоване запитання: яким чином можливо досягти панування добросовісної конкуренції на товарних ринках України? Зазначимо, що поняття добросовісної конкуренції є оціночним та пвляє собою рецепцію римського принципу *bonafides* в конкурентному праві України. Для забезпечення існування та розвитку добросовісної конкуренції в нашій державі законодавство України має містити норми, спрямовані на формування й розвиток ринкових відносин, організацію змагальності суб'єктів господарювання, тобто забезпечувати свободу конкуренції на ринку, що включає свободу доступу на ринок та свободу економічної діяльності на цьому ринку⁴.

Важливим фактором забезпечення добросовісності конкурентного змагання є наявність певних уявлень про добро і зло в конкуренції, про добросовісність та недобросовісність конкурентної поведінки. Значну роль у формуванні підходів до розуміння суті поняття добросовісності й недобросовісності в конкуренції мають норми міжнародних договорів і угод, норми чинного законодавства, що забезпечує захист від проявів недобросовісної конкуренції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Істотний вплив на формування культури конкуренції в господарській діяльності мають сформовані в соціумі чесні, добрі звичаї, звичаї ділового обороту, правила корпоративної та підприємницької етики, що враховують історичні, соціальні та ментальні особливості сприйняття й оцінки явищ об'єктивної дійсності представниками української нації.

Ефективність правового регулювання конкурентних відносин багато в чому залежить від правозастосовної практики. Для нашої країни, характерним є достатньо високий рівень розвитку нормотворчості, проте залишається недостатнім і неефективним правозастосування. З огляду на це забезпечення умов для розвитку добросовісної конкуренції має спиратися на дієву систему нормативно-правового регулювання правозастосовної діяльності антимонопольних та інших органів, що здійснюють державну політику в сфері конкуренції, а також судів.

Поштовхом до створення національної системи регулювання і захисту конкуренції в Україні став проголошений на державному рівні курс на проведення економічних реформ ринкового спрямування, визначений у Декларації про державний суверенітет України⁵ та Законі України «Про економічну самостійність Української РСР»⁶.

Першим спеціальним законом, спрямованим на розвиток і підтримку конкурентного середовища в нашій державі, став Закон України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» від 18 лютого 1992 р., який заклав правові основи обмеження і попередження монополізму, недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності та здійснення державного контролю за додержанням норм антимонопольного законодавства⁷. Підкреслимо, що перший конкурентний Закон України мав комплексний характер. Ним були визначені основні поняття й категорії конкурентного змагання, основні види порушень у сфері конкуренції, організаційні та процесуальні засади антимонопольної діяльності. Саме у ньому вперше (на відміну від відповідного Закону СРСР) правопорушенням визнавалося вчинення недобросовісної конкуренції. Закон не надавав визначення поняттю «недобросовісна конкуренція», а лише перераховував ті дії, які визнавалися недобросовісною конкуренцією й підлягали забороні.

Законом також передбачалося, що державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства, захист інтересів підприємців від зловживання монополієм становисем та недобросовісної конкуренції здійснюється Антимонопольним комітетом України відповідно до його компетенції. Більшість статей Закону була присвячена питанням створення та забезпечення функціонування Антимонопольного комітету України. Проте специфічність завдань та функцій, що покладалися на Антимонопольний комітет України, обумовили необхідність створення спеціального нормативного акта, яким став Закон України «Про Антимонопольний комітет України»⁸. Закон визначив основні завдання, компетенцію та повноваження Антимонопольного комітету України, правовий статус його посадових осіб та територіальних одиниць, вирішував питання матеріально-технічного і соціально-економічного забезпечення його діяльності.

Важливе значення для розвитку конкурентного законодавства мало підтвердження необхідності створення сприятливих умов для ефективного функціонування і захисту добросовісної конкуренції на конституційному рівні (ст. 42 Конституції України) шляхом надання гарантій з боку держави щодо захисту конкуренції в підприємницькій діяльності та визнання неприпустимості діяльності, спрямованої на монополізацію й недобросовісну конкуренцію.

Одночасно з вдосконаленням антимонопольного регулювання підприємницьких відносин, зростанням кількості новостворених, а також корпоративізованих та приватізованих підприємств змінювалися й пріоритети державного регулювання підприємницької діяльності. Підкреслимо, що саме недобросовісні методи здійснення конкурентної боротьби завдають найзначніших збитків конкуренції через те, що спрямовані, головним чином, на недобросовісне використання об'єктів інтелектуальної власності або на порушення договірних зв'язків та розкриття комерційних секретів. Крім того, на відміну від інших порушень конкуренції, прояви недобросовісної конкуренції постійно видозмінюються, і їх досить важко кодифікувати. Як відомо, Україна завжди мала досить значний науково-технічний потенціал, тому значне поширення недобросовісної конкуренції створювало й створює загрозу для економічного та соціального розвитку країни. Водночас забезпечити ефективний захист від недобросовісної конкуренції лише на підставі положень ст. 7

Закону України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» не є можливим. Тому 7 червня 1996 р. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції»⁹. У Законі дається загальне визначення поняття «недобросовісна конкуренція», а також перелік дій, що визнаються недобросовісною конкуренцією. Особливістю Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» було також і те, що його метою було визнано захист як суб'єктів господарювання, так і споживачів від недобросовісної конкуренції. Законом передбачалося, що державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання конкурентного законодавства здійснює Антимонопольний комітет України.

Новим кроком у розвитку конкурентного законодавства стало прийняття у 2001 р. Закону України «Про захист економічної конкуренції», яким було визначено правові засади підтримки та захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності і забезпечення умов ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин. Таким чином, у Законі міститься правова презумпція позитивного впливу змагання між підприємцями на економіку в цілому, а конкуренція декларується як фундаментальний чинник економічного розвитку. У цьому контексті формування культури конкуренції, чесних ділових звичаїв у підприємницькій діяльності стає одним із пріоритетів державної конкурентної політики, однією із головних функцій «конкурентного» законодавства, центральним актом якого є цей Закон¹⁰. Важливо те, що розробці Закону України «Про захист економічної конкуренції» передувало ґрунтовне вивчення значної кількості аналогічних законів країн Східної, Центральної та Західної Європи, законодавства країн-членів СНД. Було вивчено більш ніж сторічний досвід застосування антитрестівського законодавства США і п'ятдесятирічний досвід Німеччини. Крім того, при розробці Закону було проаналізовано законодавство ЄС у сфері захисту конкуренції та практика його застосування Четвертим генеральним директором і судами ЄС¹¹. Закон України «Про захист економічної конкуренції» має комплексний характер. Його норми спрямовані на забезпечення умов створення і розвитку конкуренції на товарних ринках, розвиток добросовісної конкуренції, контроль за процесами монополізації та економічної концентрації в Україні, протидії вчиненню монополістичних порушень та вдосконалення державного захисту економічної конкуренції в Україні. Варто зазначити, що Закон побудовано на якісно нових для України засадах державного регулювання та захисту економічної конкуренції. Основою такого регулювання стало творче поєднання принципів заборони і контролю у сфері економічної конкуренції.

Значний вплив на розвиток всієї правової системи України мало прийняття у 2003 р. Цивільного та Господарського кодексів України. Більшість науковців, що вивчають проблеми правового регулювання конкурентних відносин, вказують на вирішальне значення норм Господарського кодексу України на розвиток не тільки конкуренції, а й усієї системи господарювання в Україні. Як слушно зазначав Г. Л. Знаменський, господарська діяльність в умовах ринку перетворюється в багатьох своїх елементах. Вона стає вільною в широких межах, що визначаються загальними «ринковими правилами» і законами. Її базою стає господарська ініціатива, підприємництво, комерційний підхід та ризик. Специфічна функція господарського законодавства полягає в забезпеченні заінтересованості суб'єктів господарювання в підвищенні ефективності виробництва, стимулюванні підприємливості та ініціативи. Окремі норми та їх сукупності мають бути спрямовані на нову мотивацію в діях господарюючих суб'єктів як у горизонтальних, так і в вертикальних відносинах. Тоді як цивільне законодавство має отримати «гуманітарну» спрямованість шляхом забезпечення матеріальних та духовних інтересів людини і громадянина¹². Все це обумовило необхідність паралельної, але відокремленої кодифікації норм цивільного та господарського права. Особливістю регулювання конкурентних відносин стало те, що окремі норми, спрямовані на забезпечення добросовісного конкурентного змагання, були закріплені в Цивільному кодексі, а інші – в Господарському кодексі України (далі – ГК України).

Таким чином, в ГК України закладено політичні, економічні, соціальні та правові засади розвитку добросовісної конкуренції на ринку. Разом із тим прийняття ГК України призвело до значних колізій у правозастосуванні в зв'язку з істотними розбіжностями в правовому регулюванні конкурентних відносин в Законах України «Про захист економічної конкуренції» та «Про захист від недобросовісної конкуренції» і Господарському кодексі. Проблема полягала в тому, що положення глави 3 («Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції») і 28 («Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольного законодавства»), а також ряду базових понять чинного ГК України відтворюють норми Закону України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності», який втратив чинність у зв'язку з прийняттям і набранням чинності Закону України «Про захист економічної конкуренції». На нашу думку, вирішення цієї складної та неоднозначної проблеми можливе на основі теоретично обґрунтованої та методологічно продуманої уніфікації норм Господарського кодексу України. З огляду на те, що норми Господарського кодексу мають більш загальний характер, ніж положення Законів України «Про захист економічної конкуренції», та «Про захист від недобросовісної конкуренції», у Господарському кодексі мають знайти своє відображення лише норми, що встановлюють загальні правила здійснення конкурентного змагання, сприяють формуванню добросовісної конкурентної поведінки суб'єктів господарювання та ринку, а також загальні заборони (генеральні делікти) основних форм монополістичної діяльності та недобросовісної конкуренції, заходи відповідальності, що застосовуються до порушників. Проте ці норми мають бути визначені достатньо широко, щоб забезпечити можливість прямого застосування норм чинного господарського законодавства у швидкоплинних конкурентних правовідносинах. Усі особливості та нюанси забезпечення добросовісного конку-

рентного змагання мають бути комплексно закріплені в спеціальних нормах конкурентного законодавства, якими виступають положення Законів України «Про захист економічної конкуренції» та «Про захист від недобросовісної конкуренції» тощо.

Визначальне значення для розвитку добросовісності в конкурентних відносинах мало визнання добросовісності разом із розумністю та справедливістю загальними засадами цивільного законодавства в п. 6 ст. 3 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), які, на думку Р. А. Майданика, є проявами категорій справедливості, добросовісності і розумності як суті права загалом. Через призму природних принципів справедливості, добросовісності й розумності має оцінюватися і тлумачитися все позитивне та природне право і наслідки його застосування. Принцип добросовісності є одним із засобів обмеження принципу свободи договору сторін (ст. 6 ЦК України), способом утримання сторін від зловживання своїми правами при виконанні договору. Основне призначення цього принципу, вперше нормативно закріпленого вітчизняним законодавцем, вбачається в наданні суддям більших можливостей з'ясувати в повному обсязі фактичні обставини справи і, насамкінець, встановити об'єктивну істину.

Процеси глобалізації економічного і соціального життя привели до того, що проблема створення ефективного механізму захисту конкуренції від будь-яких обмежень вийшла сьогодні на якісно новий міжнародний рівень.

Вступ України у СОТ 16 травня 2008 р.¹³ зумовив необхідність врахування принципів добросовісного конкурентного змагання, що діють в межах СОТ. Важливо зазначити, що на глобальному рівні спостерігається поступове інституціональне оформлення різних аспектів конкурентної політики. Так, угода СОТ про застосування антидемпінгових процедур дає змогу урядам країн-членів СОТ застосовувати відповідні заходи проти товарів, що ввозяться на територію країни за демпінговими цінами, у випадках, коли це завдає матеріального збитку вітчизняним товаровиробникам у даній галузі.

Особливе місце серед міжнародних угод України займає Угода про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами і їх державами-членами¹⁴. Відповідно до Угоди Україна і ЄС узгоджують національні законодавства з питань конкуренції; утримуються від надання державної допомоги підприємствам, виробництву товарів або наданню послуг, які спотворюють або загрожують спотворити конкуренцію; обмінюються інформацією стосовно власних схем допомоги; не приймають будь-яких заходів, що можуть спотворити торгівлю між країнами; в рамках Комітету з питань співробітництва проводять консультації з питань конкуренції; надають допомогу в розробці правил конкуренції. Крім того, відповідно до ст. 51 Угоди Україна зобов'язалася привести існуюче конкурентне законодавство у відповідність з законодавством Європейських Співтовариств. Гармонізація конкурентного законодавства України до вимог і стандартів ЄС є провідним напрямом його розвитку.

Значний вплив на розвиток добросовісного конкурентного змагання має правозастосовна практика. Враховуючи те, що історія застосування конкурентного законодавства в Україні не перевищує двадцяти років, а ситуація на ринку постійно змінюється, майже кожне рішення антимонопольних органів з захисту від недобросовісної конкуренції чи рекомендації щодо усунення ознак порушень, які надаються суб'єктам господарювання, мають прецедентне значення і стають предметом вивчення як для науковців, так і для юристів-практиків. Особливої уваги в цьому сенсі заслуговують інформаційні листи Антимонопольного комітету України, присвячені проблемам забезпечення належного захисту добросовісної конкуренції в Україні. Крім того, останнім часом Вищим господарським судом неодноразово надавалися роз'яснення щодо особливостей виявлення і припинення фактів недобросовісної конкуренції, неправомірного використання інтелектуальної власності, особливостей кваліфікації окремих порушень конкурентного законодавства.

Аналізуючи норми конкурентного законодавства, неможливо не підкреслити їх комплексний характер. Конкурентне законодавство України містить норми, категорії та інститути декількох галузей права, які регулюють різні за своїм змістом відносини, з використанням норм матеріального та процесуального права. Особливістю конкурентного законодавства є поєднання творчої, стимулюючої та регуляторної функції, завдяки наявності у законодавстві усього комплексу регуляторних, охоронних та спеціалізованих норм. Конкурентне законодавство виступає як засіб примирення і взаємодії між державою та приватним сектором економіки. Комплексність конкурентного законодавства, баланс між саморегулюванням та державним регулюванням, що характерні для конкурентного законодавства, можуть стати основою ефективної системи правового регулювання у сучасній економіці¹⁵. Створення єдиної внутрішньо узгодженої системи регулювання добросовісних конкурентних відносин є сьогодні необхідною умовою ефективного функціонування і розвитку ринкової економіки в Україні. Вдосконалення правового регулювання конкурентних відносин спрямовано не на витіснення ринкових регулюючих механізмів, які вже створені та діють, а на їх підтримку, доповнення і зміцнення.

¹³ *Бакалінська О. О.* Захист економічної конкуренції: організаційно-правові засади державного управління. Дис. ... канд. юрид. наук, – К., 2003. – 216 с. – С. 79; *Била Л. Р.* Административная ответственность за нарушение антимонопольного законодательства: Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Одесский университет им. Мечникова. – Одесса, 1995. – 24 с. – С. 12; *Корчак Н. М.* Конкурентне законодавство: формування та перспективи розвитку в Україні // Підприємство, господарство і право. – 1999. – № 10. – С 16–19. – С. 17.

¹⁴ *Корчак Н. М.* Правові питання антимонопольного регулювання підприємницької діяльності. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київський університет ім. Тараса Шевченка. – К., 1996. – 206 с. – С. 12; *Еременко В. И.* Правовое регулирование кон-

курентних отношений в России и за рубежом. Дисс. ... д-ра юрид. наук. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. 2001 – 458 с. – С. 115–117.

³ Безух О. В. Теоретичні проблеми правового регулювання відносин економічної конкуренції. Монографія. – К: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. – 270 с. – С. 37.

⁴ Основы германского и международного экономического права. Учебное пособие. / Х. Й. Шмидт-Тренц, Ю. Плате, М. Пашке и др. – СПб.: Издательский дом С.-Петербур. гос. ун-та, 2007. – С. 612.

⁵ Декларація про державний суверенітет України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31 – Ст. 429.

⁶ Про економічну самостійність Української РСР: Закон України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 34. – Ст. 499.

⁷ Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 21. – Ст. 296.

⁸ Про Антимонопольний комітет України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.

⁹ Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.

¹⁰ Закон України «Про захист економічної конкуренції». Коментар на основі порівняльного аналізу з правилами конкуренції Європейського Союзу. – К.: Альфа-Прайм, 2006. – 435 с. – С. 9.

¹¹ Удалов Т. Г. Конкурентне право: навч. посіб. / Т. Г. Удалов. – К.: Школа, 2004. – 496 с. – С. 16.

¹² Знаменский Г. Л. Проблемы параллельной кодификации гражданского и хозяйственного законодательства // Новое хозяйственное право. Избранные труды: сб. науч. трудов / Г. Л. Знаменский. – К.: Юринком Интер, 2012. – 488 с. – С. 300.

¹³ Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі Верховна Рада України; Закон від 10.04.2008 № 250-VI // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/250-17>

¹⁴ Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. Міжнародний документ від 14.06.1994 // http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_012

¹⁵ Бакалінська О. О. Вказана праця. – С. 53.

Резюме

Бакалінська О. О. Проблеми і перспективи розвитку конкурентного законодавства України.

Історія формування й розвитку конкурентного законодавства у різних країнах має свої суттєві відмінності, пов'язані з необхідністю врахування національних особливостей розвитку конкурентного змагання, особливостей законодавчого захисту конкуренції, традицій і звичаїв ділового обороту, адміністративної та судової практики правозастосовних органів. Досліджуючи особливості розвитку законодавчого регулювання економічної конкуренції в Україні, слід враховувати, що, з одного боку, джерелами конкурентного права є нормативні акти, міжнародні договори, судові прецеденти або звичаї ділового обороту, пов'язані з припиненням недобросовісної конкуренції, а з іншого боку, – антимонопольного регулювання та захисту від проявів монополістичної діяльності. У статті визначено етапи розвитку чинного конкурентного законодавства України, а також напрями й тенденції його подальшого розвитку.

Ключові слова: конкурентне та антимонопольне законодавство, правила і звичаї ділового обороту, судова практика.

Резюме

Bakalinskaya O. O. Problemy i perspektivy razvitiya konkurentnogo zakonodatel'stva Ukrainy.

История формирования и развития конкурентного законодательства в разных странах имеет свои существенные отличия, связанные с необходимостью учета национальных особенностей развития конкурентного соревнования, особенностей законодательной защиты конкуренции, традиций и обычаев делового оборота, административной и судебной практики правоприменительных органов. Исследуя особенности развития законодательного регулирования экономической конкуренции в Украине, следует учитывать, что, с одной стороны, источниками конкурентного права являются нормативные акты, международные договоры, судебные прецеденты или обычаи делового оборота, связанные с пресечением недобросовестной конкуренции, а с другой стороны, – антимонопольного регулирования и защиты от проявлений монополистической деятельности. В статье определены этапы развития действующего конкурентного законодательства Украины, а также направления и тенденции его дальнейшего развития.

Ключевые слова: конкурентное и антимонопольное законодательство, правила и обычаи делового оборота, судебная практика.

Summary

Bakalinska O. Problems and prospects of the development of competition legislation in Ukraine.

The history of the formation and development of competition legislation in various countries has significant differences related to the need to take into account national peculiarities of development of a competitive event, a country's legal protection of competition, traditions and customs of trade, administrative and judicial practices of law enforcement. It is worth noting that the theory of modern Ukrainian Law no unified position on the content and structure of the competition law. Exploring the characteristics of the development of legal regulation of economic competition in Ukraine, it should be noted that, on the one hand, the sources of competition law are regulations, international treaties, case law or business practices associated with the suppression of unfair competition, on the other hand – and antitrust against acts of monopolistic activity. The paper defines the stages of development of the existing competition laws of Ukraine, as well as the direction and trends of its further development.

Key words: competition and antitrust legislations, regulations and business customs, judicial practice.

Отримано 13.09.2013